

Kuga „nepristranosti“

V dva tabora se je razdelila naša domovina. V dva tabora, ki sta si docela narazen zaradi hudournika bratske krvi, ki je za seboj podrl vse mostove sožitja in sprave. Gora zločinov in pekel strahot, ki so ga našemu narodu pripravili boljševiški zarotniki pod slepimi krinkami, so neustajen ljudem zmedli razsodnost in podrli jezove njihovih potlačiteljskih strasti. Boljševiki so vrgli med množico vabljivo krilatico o svobodi in pravicah malega človeka, ki so jih sami doma potepali, in s tem na stečaj odprli vrata vsem neutrušnim počenjem. — Počutnost in pohlep po tujem blagu sta postala vodilo pokvarjenih in zapeljivih duš. Ta tabor je poslal žetvi smrti, ki je kosila slovenskega kmečja in razumnika, in se topil od radosti, ko so neba očarjali plameni gorečih slovenskih domov. Proti temu taboru stoji vojska tistih, ki jih je v srce zabolelo razdejavanje in trpljenje nedolžnega ljudstva in so v sebi še čutili plamen slovenske zavesti in jih je pekla skrb za usodo našega naroda. In med obema taboroma danes ni možna nobena sprava več. Odločiti bo morala sila.

Toda daleč tam za bregom deluje prav za prav še tretji neorganizirani tabor. To je tabor strahopetnih opreznikov, ki hočejo biti za vsako ceno nepristranski. V njem so videli ljudje, ki zmerom kimaajo in se najraje odtegujejo javnemu delu, češ da ne spada med njihove uradne dolžnosti. Pa vendar ne zamudijo prilike, da ne bi rekli svojoc k vsakemu dogodku, ki pride do njihovih ušes. Saj ne bi bili samim sebi zvesti, ako ne bi bili zmerom kritični. Vihleti znanjo le »uma bistri meč«, ker imajo prilike in časa za te reči na pretek, saj jim za dober tek in mirno spanje jamčijo drugi, ki so bili tako nespametni, da so se lotili brambe z orožjem. Skrbni za usodo naroda prepustijo drugim, pa vendar ne pozabijo metati polena pod noge tistim, ki opravljajo odredno delo, za katero bi bili dolžni prijeti tudi sami, ako bi v njih živel le še iskrica domovinske ljubezni. Tem komodučenjem je lenivost prešla v mero in kri. Svoje oči zatiskajo pred kruto stvarnostjo, ki jo preživljamo. Ni jim mar, da se slovensko ljudstvo obupno in zagrizeno bori za človečanske vrednote in svobodo, ki jo v blato tepta boljševizem. Ne! — Opreznost mora biti do zadnjega diha kritična in nepristranska. To se pravi, da hoče zmerom imeti pri roki izkazilo, ki mu bo odpralo vrata v vse smeri, kakor bo pač nanesel čas in kakor bodo narekovali razmere. — To so ljudje brez narodne kompasa in brez trdne hrbenice.

Sleheri dogodek na naši zemlji je zanje povzročil toliko pozornosti kakor vsaka beleška iz dnevne kronike ali poročilo o nesreči tam in tam. Zločina nad narodom je za takega subjektivnega pregleda, kakor tisti, ki ali prestopke proti uradnim predpisom. — Zločin bo te vrste motil kajpak obsojal, toda Bog ne da, da bi pokazal tudi na zločina, čeprav vse zanj. Stori bo ravno nasprotno. Zagrizel se bo in skušal v zadnjem kotičku zločinskega srca najti tisto kakor človečnosti in v vsemi olajšilnimi okoliščinami omiliti njegovo krivdo. Vse po zakonih obzirne subjektivnosti in iz strahu za lastno glavo.

Komunizem je izpridil pri nas deset tisoče ljudi, pa vendar bo našel v njem toliko in toliko naravnih in socialnih vrednot. In vesel svoja dogajanja se bo zapisal v ta izsledki in odmahnil z roko, ko bo izvedel, da je komunizem na naših tleh poklal nad 15.000 ljudi ter pred puške okupatorja ali v internacijo pogljal na desetisoče drugih. Pa zakaj bo sočustvoval, ko je pa treba gledati stvarnost in ko se nesreča njegova še ni dotaknila in do njegovih ušes ne prihaja krič mučenih in jok sirot.

Meščanski modrijan je vesel, da svet polska uspehom judovskega bogataštva naše gverile, saj se je s tem pred vsem svetom manifestirala odpranost našega naroda. Datujna se veseli, ker gleda samo na končni cilj in si ni mar slovenskih življenj, ki se drobo med koletem orjakov v njihovi medsebojni borbi. Kaj zato, če naš narod pognje, samo da bo ostala sila s ponosnim napisom: Dom naroda, ki je častno poginil za druge.

In kdo je tisti, ki tem modrijanom omogoča, da svobodno merijo in ocenjujejo, kritizirajo in zavračajo? Ali ne tisti, ki sebe izpostavljajo smrti in se bore, pa ne vedo, da varujejo tudi domove zapletenikov, ki uživajo sadove njihovih žrtv in jim trpljenje poplačujejo z grdo nehvaležnostjo. In ali ni boljševizem prav tisti, ki je človeka oropal časti in mu ne pušča niti trohice svobode vesti in besede? Boljševizem ne trpi ob sebi nevrtalec in opazovalcev, temveč hoče imeti le dejavne pomagače, ki morajo le ubogati, za klie po svobodi pa jim odgovarja s pestjo in kroglo. Naš meščanski modrijan ne ve, da bo prav boljševizem tisti, ki mu bo za zmerom zamašil usta, čim ga bo dosegel.

Danes se slovenski narod bori na življenje in smrt, za svoj goli obstanek in svojo čast. Oprezni objektivci, bi to takoj obsodili vsako trdoto, ki jo boj narekuje brambovec. Zraven pa ne boš pozabil pohvaliti prebrisane in preračunane prizanesljivosti, ki boš zanj izvedel iz partizanskega srca. Ker si strahopetec, se boš še naprej skrivaj pod krinko »nepristranosti« in se ogibal vseh, ki se zate bore, ker so pač silnice. Iskal boš iver v očeh tvojih branilcev, bruna v tvojih osvobodilcih, pa ne boš hotel videti, Ljubezen do naroda imaš zmerom na jeziku, pa zakaj se otrešas potem dolžnosti, ki jih do njega imaš? Pogrešal boš fines, čeprav veš, da je bil boj slovenskemu narodu vsiljen in da je naš ogorčeni človek sprejel orožje v silobranu zaradi zlobe ljudi, ki mu hočejo uničiti vse stvarne in duhovne pridobitve. Tako bo ohranil svojo nepristranost, ki te ne bo ovirala, da se ne bi priključil nazadnje tistemu, ki bo zmagal.

Toda kolo časa se je temeljito zasukalo. Ogorčenje ljudstva bo odpihalo povrh nasilnežev in kletih rdečih sovragov tudi vse tiste, ki so v dneh največjih tegob in smrtnega boja stali ob strani ter iz svoje prenašljivosti in samozavestnosti zavijali oči nad dejanjem obrambe in spogledljivo kazali nanje, češ

Uspešni očiščevalni nastopi nemške vojske proti komunistom v Sloveniji in na Hrvaškem

Akcije vzhodno od črte Ljubljana-Reka — Črnomelj, Kočevje in Brod na Kolpi osvobojeni

Berlin, 29. okt. DNB. Kakor je bilo sporočeno DNB-u so nemški krogi objavili le redka poročila o nastopih nemških čet, ki so bile poslone na Balkan v boj proti komunističnim tolovajskim skupinam. Nasprotno pa so sovražnik razširja o teh bojih številna poročila, katerih vsebina dopušča sklep, da so sovražnikove sile izredno slabo poučene o resničnem položaju na Balkanu.

Z nemške strani ni vzrokov, tako podčrtavajo, da bi obveščali sovražnika s kakšnimi podrobnimi poročili o resničnem stanju.

Po dosedanjih nemških poročilih potekajo na nekaterih predelih zahodnega in južnega Balkana razsežni očiščevalni nastopi, od katerih so jih že lepa vrsta končala z uničenjem tolovajskih skupin.

Težišče očiščevalnih bojov je zdaj na področju vzhodno od črte Ljubljana-Reka. Očiščevalni nastopi v Istri in Sloveniji, ki so se končali v preteklih dneh, so dovedli do popolnega uničenja tamošnjega tolovajstva.

Severozahodno od Hrvaške pa zdaj močnejše nemške čete uničujejo komunistične

tolpe v trikotniku Ljubljana-Zagreb-Gospić. Ti nastopi bodo v doglednem času dovedli do uničenja tolp. Kot prvi uspeh so bili poleg očiščanja različnih kotlov pomirjeni številni kraji, med katerimi so večjega pomena Črnomelj, Kočevje in Brod.

Zasedbo važnih jadranskih luk, med katerimi moramo omeniti Pulj, Reko, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik in Kotor, so bili hkrati ustvarjeni pogoji za uničenje tolovajstva v Dalmaciji.

Tudi v Grčiji se borijo zdaj nemški oddelki proti daleč slabotnejšim tolpam, ki se polikujejo izmakniti pred njihovim pritiskom v neprebrdo gorovje. Na področju Janine so bili v teh bojih uničeni troji komunističnih roparjev. Na otokih in polotokih so pričeli nemški oddelki z načrtanim čiščenjem ozemlja, vendar pa naletijo le tu pa tam na omembe vreden odpor slabotnih tolovajskih skupin, ki so se polastile italijanskega orožja, vendar pa so brez moralne in brez stvarne odporne sile. Skupno z uspešnimi napadi proti otokom, ki jih je sovražnik z izkoriščanjem Badoglijeve izjave zasedel na Egejskem morju in na Dodekanesu, vidimo, da v vseh delih bivših držav Jugoslavije in Grčije, ki jih je v letu 1941 premagala nemška vojska, kakor tudi v Albaniji številne izkušene nemške divizije, podprte s protovojnimi oddelki in četami zaveznikov, uspešno in energično nastopajo proti vsakemu od Sovjetov vprijetemu poskusu, da bi se motil red na teh ozemljih.

Unverminderte Härte der Abwehrkämpfe an der Ostfront

Keine Erweiterung der Einbruchsstelle westlich Melitopol - Sowjetische Panzerangriffe im Dnjepr-Knie scheiterten - Besonderer Anteil der Luftwaffe am Abwehrerfolg bei Kričev

Aus dem Führerhauptquartier, 28. Oktober. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Zwischen dem Asowischen Meer und dem Dnjepr lag der Schwerpunkt der erbitterten Abwehrkämpfe gestern weiterhin im Abschnitt westlich Melitopol. Die Versuche des Feindes, seine Einbruchsstelle zu erweitern, wurden in harten Nahkämpfen oder im Gegenstoss beweglicher Reserven aufgefangen. Der Kampf geht mit unverminderter Härte weiter.

Im Dnepr-Knie scheiterten bei Saporoschje, nördlich Kriwoj Rog und südwestlich Dnepropetrovsk zahlreiche feindliche Infanterie- und Panzerangriffe.

Im mittleren Frontabschnitt führten die Sowjets neue Angriffe gegen unsere Stellungen nördlich Gomel und setzten ihre Durchbruchversuche im Raum westlich Kričev und westlich Smolensk fort. Die Angriffe wurden entweder schon in der Bereitstellung durch zusammenge-

fasstes Artilleriefeuer zerschlagen oder in harten Kämpfen blutig abgewiesen. An dem Abwehrerfolg im Raum westlich Kričev hat die Luftwaffe, die mit starken Kampf- und Nahkampffliegerkräften in die Erdkämpfe eingriff, besonderen Anteil.

Von der übrigen Ostfront werden örtliche Kämpfe bei Kiew und lebhaftere Aufklärungsstöße im nördlichen Frontabschnitt gemeldet.

Im Süditalien sind heftige Kämpfe beiderseits des Volturno im Gange. Wiederholte Angriffe britisch-nordamerikanischer Kräfte scheiterten. Örtliche Einbrüche wurden im Gegenstoss bereinigt oder abgelehnt. Von der übrigen Front ist ausser einigen Vorpostengefechten nur ein erfolgloser feindlicher Angriff an der Küstenbahn nordwestlich Termoli zu melden.

Im östlichen Mittelmeer bombardierten schwere deutsche Kampfflugzeuge mit gutem Erfolg militärische Ziele auf der Insel Leros.

Nezmanjšana silovitost obrambnih bojov na vzhodnem bojišču

Sovražnik ni razširil svojega vdora zapadno od Melitopola - Sovjetski tankovski napadi ob Dnjepru kolenu izjalovljeni - Posebne zasluge letalstva pri obrambnem uspehu pri Kričevu

Führerjev glavni stan, 28. oktobra. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Med Asovskim morjem in Dneprom je bilo tudi večer težkeje ogorčenih obrambnih bojov zahodno od Melitopola. Sovražnikovi poskusi, da bi razširil svoja vdorna mesta, so bili prestraženi v ostrih bojih z bližnje ali v protisunknem premišljeni rezerv. Boji se nadaljuje z nezmanjšano silovitostjo.

Ob Dnjepru kolenu so se pri Zaporozju, severno od Krivega Roga in jugozahodno od Dnepropetrovske izjalovili številni sovražni pehotni in oklepni napadi.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča so sovjetske čete znova napadle naše položaje severno od Gomela in so na področju zahodno od Kričeva in zahodno od Smolenska nadaljevale s svojimi prodornimi poskusi. Napadi so bili krvavo razbiti ali že v pripravljenih postojankah s strnjanim topniškim ognjem ali

pa v silovitih bojih.

Pri obrambnem uspehu na področju zahodno od Kričeva si je pridobilo posebne zasluge letalstvo, ki je peseglo z močnimi bojnimi silami in silami za boje iz bližine v kopenske borbe.

Z ostalega vzhodnega bojišča poročajo le o krajevnih bojih pri Kijevu in o živahnem izvidniškem delovanju na severnem odseku bojišča.

V južni Italiji so v teku siloviti boji na obeh straneh Volturna. Ponovni napadi anglo-ameriških sil so se izjalovili. Krajevni vdori so bili s protisunkom očiščeni ali zajezeni. Z ostalega bojišča poročajo razen o nekaterih spopadih prednjih straž zgolj o brezuspešnem sovražnem napadu na obalno železnico severozahodno od Termolija.

Na vzhodnem Sredozemskem morju so bombardirala teška nemška bojna letala z dobrim uspehom vojaške cilje na otoku Lerosu.

ASPRI COMBATTIMENTI SUL FRONTE ORIENTALE

Dal Quartier generale del Führer 28 ottobre. DNB. Il Comando Supremo germanico comunica:

Fra il Mar d'Asov ed il Dneper il centro di gravità di accaniti combattimenti difensivi si trovava ieri immutatamente nel settore ad ovest di Melitopol. I tentativi nemici di allargare il proprio posto di penetrazione sono stati acciappati in accaniti combattimenti da vicino ossia in contraccolpi sferrati da riserve mobili. La lotta prosegue con indimulata violenza.

Nell'area del Dneper presso Saporoschie, a nord di Krivj rog ed a sudovest di Dnepropetrovsk sono falliti numerosi attacchi nemici di reparti di fanteria nonché di mezzi corazzati.

Nel medio settore del fronte i sovietici lanciavano nuovi attacchi contro le nostre posizioni a nord di Gomel e continuavano i loro tentativi di sfondamento nello spazio ad ovest di Kričev ed a ovest di Smolensk. Questi attacchi sono stati annientati sia già nelle posizioni in preparazione grazie al concentrato fuoco di artiglieria che respinti

sanguinosamente in aspri combattimenti da vicino.

Al successo difensivo ottenuto nella zona ad ovest di Kričev ha partecipato la Luftwaffe intervenendo con forti reparti di velivoli da combattimento e quelli per la lotta da vicino nella battaglia terrestre.

Dal resto del fronte all'est si annunciano combattimenti locali nel pressi di Kiew nonché vivace attività esplorativa lungo il settore settentrionale del fronte.

Nell'Italia meridionale sono in corso gravi combattimenti su ambo i lati del Volturno. Reiterati attacchi di forze anglo-americane sono falliti. Breccia locali sono state epurate ossia aserragliate in contraccolpi. Dal resto del fronte alcuni oltre scontri di avanguardia non c'è da segnalare che un fallito attacco del nemico lungo la linea ferroviaria costiera a nord-ovest di Termoli.

Nel Mediterraneo orientale aerei com. battimento pesanti germanici bombardavano con buon successo obiettivi militari sull'isola di Leros.

orožje so sprejeli od okupatorja. Domovina kriči po odrešitvi in v bojni vihr ni prostora za ljudi, ki jim je lepota izraza, finesa dejanja, pretehtana misel in tenkovostna nepristranost vzhvanki cilj zemskega bitja in žitja. Čas in domovina zahtevata ljudi dela, žrtv in ognja, ljudi jasnih ciljev, jasnih predstav o bodočnosti, ne pa ljudi nergaške sredine. Z ovinkarskim besedenjem in kritiziranjem se zamuja predragocen čas. Udarila je ura puške, kajti razsodnost je za večino naše sredine neznanaka in blodne glave se strojno šele pod trdim udarcem.

Tabor brambovec je strajen. Vsakogar mora prešiniti spoznanje, da pri množici, ki je zaverovana v rdečo zvezdo, s pametnimi raz-

logi ni mogoče prepričati sle po slovenski krvi in rušenju. Gordijski vozni naše zmene in žalostne more presekati le meč. Ta meč je zgrabil Slovence, da stre ali prežene z naše zemlje kugo, ki je okužila in ugobila toliko naših življenj. Operacija bo težka, toda neogibno potrebna. In nastopi je čas, ko bodo morali utihniti tudi tisti glasniki meščanske sredine, ki širijo le mlačnost in omahljivost in so le odvisen tovor na plečih slovenskih domobrancev.

Nihanje med obema skrajnostima je strahopetnost. Omahljivost je greh nad narodom. — Kdor iz strahu molči, greši prav tako. Komur je mar slovenske stvari, mu izbira ni težka.

Toda zarote »nepristranskosti« modrijanov mora biti konec!

Francoska Afrika pod bičem »osvoboditeljev«

Algiers, 26. oktobra. DNB. Po vesteh iz francoske Severne Afrike je Rooseveltova izjava, da odslej Amerika ne bo več samo pošiljala živih, temveč da mora Severna Afrika oskrbovati tudi anglo-ameriško armado v Italiji, povzročila veliko ogorčenje. Poleg tega so velike množice žita, moke, sveže zelenjave in posebno perutnine, ki so bile skrajno potrebne za oskrbovanje francoske Severne Afrike, odpeljali v Anglijo. Francoska Severna Afrika pa je morala dobaviti kot protiplačilo za vojno blago 30.000 ton moke.

Prve posledice tega brezobzirnega plenjenja po francoski Severni Afriki po Britancih in Američanih se kažejo v znižanju že tako nizkih dnevnih obrokov kruha. Krompirja že več kot pol leta niso imeli na trgu. Posebno neprijetno pa je pomanjkanje zdravil, ki so na razpolago le anglo-ameriškim četam, dočim primanjkuje francoskemu prebivalstvu najvažnejših zdravil.

Italijanska sodba o izdajalski politiki kraljeve rodbine

Milano, 26. okt. DNB. »Regime Fascista« podrobno opisuje že zgodovinsko izdajalsko besedolomno in okusno politiko savojске vladarske hiše. List pravi, da v zgodovini stalno nalezavamo na savojске izjave, na neizpolnitve prevetlih obveznosti, na zavist ter maščevanje. Že veliki italijanski državnik Mazzini je dal važno opozorilo, da ne sme italijanski narod nikdar pričakovati svoje rešitve od savojске vladarske hiše. Sedaj je italijanski narod sam doživel žalostno igrro svojega kralja, ki je prestopil k sovražniku, napovedal svojemu zavezniku vojno, prelomil besedo, ki jo je dal kot vladar in vojak ter dal zapreti ministrskega predsednika na pragu one hiše, kateri je ta tako vdano služil.

Nemški vojaški poveljnik v Belgiji in severni Franciji, general von Falkenhausen, je dopolnil 65. leto starosti.

Sprejemi pri maršalu Rommelu

Berlin, 29. okt. DNB. Vrhovni poveljnik nemške vojske v severni Italiji maršal Rommel je sprejel v svojem glavnem stanu ministra za narodno obrambo in vojno gospodarstvo italijanske fašistične republike maršala Graziani. V razgovorih, ki so potekali v duhu srčnega prijateljstva, so obravnavali vojaška in organizacijska vprašanja. Seetanka so se udeležili tudi načelniki generalnih štabov obeh maršalov.

Ob tej priliki je maršal Rommel sprejel tudi japonskega poslanika pri italijanski vladi ekse. Hidako. Tudi ta razgovor je bil, kakor prejšnji razgovor z japonskim vojnim odposlancem, izredno prisrčen.

Ameriške izjave o težavni vojni z Japonci

Zeneva, 29. okt. DNB. »Vojna na Tihem morju se razvija v vrsto dolgih in dragih amfibiočnih nastopov,« je povedal po poročilu »Daily Telegrapha« kontraadmiral Barbey v svojem glavnem stanu na Novi Gvineji. Ta sodba temelji na delstvu, da imajo Angličani in Amerikanci na razpolago za take operacije le malo čet.

»Naši amfibiojski pomorsko-kopenski nastopi, ki smo jih do sedaj izvedli,« je dejal Barbey, »so se dotaknili samo zunanega kroga japonskih osvojitve na Tihem morju. Čim bolj odpravimo Japonce na njihova velika oporišča, tem močnejši postajajo. Položaj je vedno bolj težaven. Vsi bodoči nastopi v južnem Tihem morju pa bodo nujno morali biti amfibiočni in vedno jih bo treba izvesti iz težke prehodnih vodovih.«

Tudi avstralski ministrski predsednik Curtin se je podobno pritoževal v govoru, o katerem poroča »Daily Telegraph«. Po 14-mesečnih hudih bojih na Novi Gvineji in na Salomonskih otokih je uspešno napredoval, da so iztrgale Japoncem približno 300 milj daljave. Od Tokija pa jih loči še vedno razdalja 2800 milj.

Seja republikanske fašistične vlade

Obnova vojske, mornarice in letalstva

Benetke, 28. okt. DNB. Agencija Stefani poroča: V sredo je bila v navzočnosti novih ministrov in podpredsedov Mussolinija seja nove fašistične republikanske vlade. V glavnem so se posvetovali o načrtu glede novega zakona o ustroju vojske, ki je predložil vojni minister Graziani.

Na seji je Duce imel načelen govor, v katerem je označil glavne smernice za ponovno ustanovitve fašistične stranke in pokazal na dolga pomen sodelovanja zavezniške nemške vojske. Duce je dejal: »Od prve seje ministrskega sveta je narodni duh krepkeje zaživel. Italijanski narod se polagoma dviga iz globoke ponižanosti in vrnega in stvarnega zloma, v katerega so ga potegnili juljski in septembrski izdajalci. Na mnogih področjih narodnega življenja se že jasno kažejo smernice novega reda, zlasti na vojaškem polju. Preureditev italijanske vojske je v razvoju. Maršal Graziani, ki ga podpira načelnik vrhovnega poveljstva Gamba, bo izpolnil nade vseh tistih Italijanov, ki žele stopiti čimprej stopiti v boj ramo ob ramo s tovariši oziroma v trojne zveze. Dogovori z nemškim vrhovnim poveljstvom in v njih določene podrobnosti omogočajo ustanovitve novih enot, katerih miselna bodo izbrana iz protovojnih in tistih oddelkov, ki bodo v kratkem vpoklicani. Zakaj o ustroju vojske, ki ga sedaj pregleduje ministrski svet, bo vrnjena v modra podlaga za ustvaritev močne moderne vojaške organizacije, ki bo ustrezala našim potrebam in izkušnjam teh štirih let. Po tem zakonu bodo na novo urejene naročna republikanska vojska, mornarica in letalstvo. Kakor

je že bilo objavljeno, bo milica nedeljiv sestavni del vojske. Podobno kakor zbor planinskih lovcev in zbor borsaljerov bo ustanovljen zbor žrnih srajc.

Novi red se kaže tudi na političnem in upravnem polju, tako je poudaril Duce ob koncu, v imenovanju načelnikov pokrajn, policijskih predsednikov ter z ustanovitvijo republikanskih fašistev, v bližnjem poslovanju posebnih sodišč in v pripravih za veliko ustavodajno skupščino, ki bo polagala temelje socialne italijanske republike.

Novi zakon o ustroju vojske ugotavlja nepretrg, da so kraljeva rodbina in z njo zvezani poveljniki vojske izdali ter da so se z izdajstvom dne 8. septembra osramotili kraljeva rodbina in vsi vojaški voditelji italijanske vojske pred lastnim narodom ter pred vsem svetom. Nato ugotavlja prvi člen, da so 8. septembra 1943 prenehale obstajati kraljeva vojska, kraljeva mornarica in kraljevo letalstvo. Častnikom in podčastnikom, ki so bili takrat v službi in ki niso zagrešili nič nečastnega, bo v skladu s predpisi služba odpuščena. V drugem členu je določena ustanovitev narodne republikanske vojske, mornarice in letalstva z datumom 9. 9. 1943. Častniki in vojaški vseh stopenj, ki so zaradi žuta narodne časti nadalje služili pod republikansko zastavo in ki bodo prošli za vstop v novo vojsko, bodo sprejeti v aktivno službo. Glede plač in oskrbe bo nova italijanska vojska popolnoma izenačena z nemško vojsko. Za policijsko službo bo pridržan karabinjerski zbor.

Vesti 29. oktobra

Ob enaindvajseti obletnici fašističnega pohoda na Rim bodo danes republikanski fašisti po vsej Italiji priredili dostojne proslave.

Velikanske zasluge v oboroževalni industriji je odkril angleški odbor za vknjižbo državnih naročil. Posebno mastni so bili dobički, ki jih je vlekla ljudska stroka, zlasti pri izdelovanju vojnih ladij. Ta dobiček dosega 70 do 80 odstotkov.

Novega razvita razvojnštva se boji načelnik ameriškega varnostnega urada polkovnik Garrison, ki je v sestanku mednarodne policijske zveze izjavil, da utegnejo Združene države doživeti še bolj krvavo čase kakor so bili za Al Caponeja in Dillingerja. Garrison pravi, da se bodo iz današnje razbrzdane mladine jutri razvili pravi zločinci, ker bo ta mladina dirjala le za zabavami in nebrzdano svobodo. Poslobo bo potrebno, da se gospodarski in upravni ustroj Združenih držav močno predrugači.

Ta vojna je judovska in Francozi so bili nemumni, da te igre niso spregledali, saj so bili vsi pariški Judje docela pijani 3. septembra 1939, ko je Daladier napovedal Nemčiji vojno. Tako je napisal list »Action Française«, ki objavlja novice, da so v severni Afriki začeli uvajati na novo Cremeuxove zakone, ki dajejo Judom posebne pravice. List trdi, da so le judovske koristi narekovala nenaravno zvezo med ameriškim kapitalizmom in sovjetskim proletarijatom.

Finsko delavstvo je enotno in odločeno boriti se z neomajno požrtvovalnostjo za dosega svojih vojnih ciljev, je zapisal finski tisk ob zaključku četrtega finskega delavskega kongresa.

Samo v Kalkuti je v dveh mesecih za lakoto umrlo 8000 ljudi, je izjavil v spodnji zbornici minister za Indijo lord Amery. Še veliko slabše pa je v južni Bengaliji, kjer število smrtnih primerov se ni ugotovilo. Bolgarsko sobranje je bilo z ukazom kr. namestnikov sklicano na redno sejo, ki bo 28. oktobra.

Vrhovno gospodarsko zbornico v Bolgariji je v nedeljo zjutraj odprl ministrski predsednik in finančni minister Božilov.

Ljubezen do bližnjega je narekovala

O velikem delu in pomoči, ki ga je v času enega leta nudila internirancem in potrebnim škofijska dobrodelna pisarna

Avgrusta meseca 1942 se je v okviru škofijskega ordinariata v Ljubljani ustanovila dobrodelna pisarna. V njej so poslovali odseki: za begunce, internirance in njih družine, za pogorelece in izropane, oblačilni odsek in odsek za kolodvorske misijon. Zadnji čas so se ustanovili tudi podporni odseki za visokošolce, visokošolke in srednješolce.

Pri vsem delu škofijske dobrodelne pisarne so sodelovali v raznih odsekih vsi sloji prebivalstva, razen pristašev OF.

Naj podamo vsej naši javnosti kratko poročilo o poslovanju posameznih podpornih odsekov.

Odsek za begunce. Prišel je poslovali lani septembra meseca, od tedaj do 15. oktobra je izplačal potrebnim beguncem: podpor 637.700 lir, posojil 437.400 lir — skupaj: 1.065.100 lir.

Odsek za pogorelece in izropane je prišel poslovali tudi lani septembra meseca. V tej dobi do 15. oktobra je izplačal podpor v gotovini 554.257 lir.

Poleg podpor v denarju pa je razdelil večjo množino nove in stare obleke, čevljev in nekaj kuhinjske opreme med one kmete, ki so jim partizani in Badoglijevi vojaki požgali domove in obleke.

Odsek za internirance

In njih družine je prišel delovati že avgusta 1942. Internirancem je pošiljal v taborišča pakete z živili, obleko, zdravila in podpor v gotovini. Družinam internirancev pa je delil podpore v denarju in v blagu. Vračajočim se internirancem in odhajajočim v internacijo je delil v okviru kolodvorskega misijona na kolodvoru krepčila. Oskrboval je bolne v bolnišnicah, nudil zaprtim v ječi pomoč v hrani, obutvi in obleki. Organiziral je tudi pošiljanje knjig internirancem.

V večmesečnem delu se je sestavila evidenca interniranih, ujetnikov in konfiniranih. Tozadevna kartoteka izkazuje blizu 20 tisoč različnih imen. Tako je bilo omogočeno dajati svojem naslove taborišč, kjer so bili internirani njih sorodniki. Ker nekateri interniranci niso mogli dobiti stika z domačimi, je pisarna obveščala njih sorodnike o njih usodi. Ko so prišli iz Ustike in drugih taborišč v južni Italiji interniranci v Padovo in druga taborišča v severni Italiji, je dobrodelna pisarna takoj obvestila župne urade, kje se nahajajo razni premeščeni interniranci, da so ti sporočili svojem, kje se nahajajo njih sorodniki.

V dobrodelni pisarni je iskalo informacij glede internirancev kakih 1000 oseb.

Posebno pazno je posvetil odsek za internirance neudarili mladini, ki je morala s svojimi starši v ječe in v taborišča. Ljubljanski škof je ponovno sam in potom Vatikana posredoval pri vojaških oblasteh za to mladino, da bi se smela vrniti domov k sorodnikom ali pa v mladinske vzgojne zavode. Sv. stolica je pripravila še dva svoja velika zavoda: enega v Loreto, drugega v Rimu, da bi tja prevzela vso mladino do 18 let.

Ljubljana

Koledar

Petek, 29. vinotoka: Narcis, škof; Ida, devica; Hijačint, mučenec; Teodor, opat.
Sobota, 30. vinotoka: Alfonz Rodriguez, spoznavalec; Lukan, mučenec; Evtropija, mučenica.

Obvestila

I. moška meščanska šola v Ljubljani (Prule) začne z rednim poukom v četrtek, dne 4. novembra, ob 8 v poslojpu meščanske šole na Viču.

Svojce konfinirancev, internirancev in vojni ujetnikov, ki so prebivali v Ljubljani, pa se niso vrnili iz Italije, vabimo, da se zglasijo v pisarno poizvedovalnega oddelka v Narodnem domu zaradi akcije za njihov povratek. Slov. Rdeči križ potrebuje sledeče podatke: ime in priimek, rojstno leto in kraj, očetovo ime, prejšnje bivališče, sedanje bivališče in opis družinskih razmer. Vljudo prosimo, da se zglasijo tudi oni, ki so že dali podatke Rdečemu križu. Posebej velja ta poziv svojem konfinirancev v Grossetu.

Vse bivše samarijane oziroma bolničarje in bolničarke, ki doslej še niso dobili povabila k sodelovanju Slovenskega Rdečega križa, vabimo, da se čimprej zglasijo v sobi št. 7 Mestnega fizikata na Mestnem trgu med pol 15. in pol 18. uro. Slovenski Rdeči križ prositi tudi go. zdravnike in zdravnice, ki so pripravljene sodelovati pri akciji Slovenskega Rdečega križa, da se zglasijo istotam ozi. telefonirajo Mestnemu fizikatu (v dopoldanskih urah).

KUPITE TAKOJ

eno najlepših knjig letošnjega leta svetovno znani Walter Scottov zgodovinski roman

»IVANHOE«

ki ga je založilo in izdalo uredništvo »Slovenca«. Dobite ga v vseh ljubljanskih knjigarnah in v veži ljudske tiskarne. — Naroča se v UREDNIŠTVU »SLOVENCA«.

Državno gledališče

Drama:

PETEK, 29. oktobra ob 16.30 »Kavarnica«. Red Prvi.
SOBOTA, 30. oktobra ob 16.30 »Kavarnica«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.
NEDELJA, 31. oktobra ob 14: »Veliki mož«. Izven. Cene od 18 lir navzdol. — Ob 17: »Potopljeni svet«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

PONEDELJEK, 1. novembra ob 16.30: »Deseti brat«. Izven. Cene od 18 lir navzdol.

Opera:

PETEK, 29. oktobra: Zaprt.
SOBOTA, 30. oktobra ob 16: »Traviata«. Izven. Cene od 32 lir navzdol.
NEDELJA, 31. oktobra ob 16: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 32 lir navzdol.
PONEDELJEK, 29. oktobra: Zaprt.

16. leta v oskrbo. Ponovnemu posredovanju ljubljanskega škofa in Sv. stolice se je posrečilo, da je vojaška oblast že lani decembra meseca dovolila, da se vrnejo iz taborišč vsi otroci in vse žene, ki nimajo nad seboj kaznivih dejanj. Škofijska dobrodelna pisarna je bila pripravila že vse potrebno za stanovanje in prehrano teh žena in otrok v Ljubljani, pa so to akcijo preprečili oni krogi, ki so skušali vedno ovirati delo škofijske dobrodelne pisarne. Šele čez pol leta so se na ponovno intervencije od strani cerkvenih oblasti smele vrniti v domovino žene s svojimi otroki!

V internaciji so izgubili nekateri otroci svoje starše... Vračali so se iz internacije, pa jih oblasti niso znale kam poslati! Vse te sirote je prevzela škofijska dobrodelna pisarna, jih oblekla, hranila in jim preskrbelo zdraviljenje v bolnišnici, ker so prišli po večini iz taborišč vsi garjevit še sedaj vzdržuje škofijska dobrodelna pisarna 18 takih sirot internirancev na svoje stroške v zavodih!

Od 1. avgusta 1942 do 15. oktobra 1943 je izdal odsek za internirance sledeče zneske: za živila in odpremo kapetov 172.328 lir, za oskrbo bolnih internirancev 11.715 lir, nabava knjig internirancem 32.063 lir, pogostitev internirancev na kolodvoru 40.289 lir, podpore družinam internirancev 483.230 lir, nabava obleke in obutve 69.411 lir, podpore taborišču v gotovini, razni stroški za internirance 6100 lir. Skupaj 833.535 lir.

Oblačilni odsek je nabral s pomočjo Vincencijevih in Elizabetnih konferenc potom nabir nekaterih ljubljanskih dam lani v jeseni večjo množino stare obleke, ki smejo po večini poslati internirancem, in nekaj raznim pogorelcem in izropanim po partizanih. Ta obleka je predstavljala vrednost najmanj 200.000 lir.

Tako je odsek za internirance razdelil tekom dobrega leta v gotovini in v blagu internirancem in njih družinam 1.033.635 lir podpor.

Splošna podporna akcija

Tekom letošnjega avgusta in septembra je škofijsko karitativno tajništvo izvedlo s pomočjo Vincencijevih in Elizabetnih konferenc za vso Ljubljano splošno podporno akcijo, pri kateri so bili deležni podpore predvsem taki, ki drugod ne prejemajo javnih podpor. Tem se je izplačalo v dveh mesecih 245.873 lir.

Dijakom beguncem za hrano, stanovanje in obleko se je posebej izplačalo 132.000 lir.

Če seštejemo vrednost vse podpore v denarju in v blagu, ki jo je podelila škofijska dobrodelna pisarna tekom dobrega leta, zneske skupaj lepo vsoto 2.613.465 lir.

Če pa upoštevamo še posojila, ki so jih prejeli razni begunci proti poročstvu škofijske dobrodelne pisarne in po njenem posredovanju, bi znesla celotna podpora 3 milijone 650.925 lir.

K tej vsoti so prispevali domači dobrotniki okrog 600.000 lir, vse drugo, to je okrog dva milijona lir, pa je prejela škofijska dobrodelna pisarna od Prezvišene in iz Vatikana.

V Padovi je ustanovil p. Fortunat Zorman skupno s p. Placidom Cortese podporno organizacijo za pomoč internirancem, tako imenovano »Samopomoč«, ki je izvršila ogromno delo v prid internirancem ter je mnogim s svojo pomočjo rešila življenje.

Iz Padove je »Samopomoč« pošiljala pakete z živili in denarjem pomoči tudi v druga taborišča po Italiji in se je pod njenim vplivom organizirala »Samopomoč« tudi v drugih taboriščih. Mnogo so pomagale pri tej akciji slovenske visokošolke v Padovi. »Samopomoč« v Padovi je pošiljala v Ljubljano redno mesečno poročila o svojem delu. Iz njenih poročil priobčujemo nekaj števil, da se iz njih vidi ogromno delo, ki ga je izvršila v pomoč internirancem.

V aprilu letos je »Samopomoč« razdelila onim internirancem, ki od doma niso prejeli pomoči:

2486 žemelj, 265 kg fižola, 12 litrov kon-

denzirane mлека, 10.081 jajc, 306 kg čebule, 170 limon, 108 komadov pomaranč, 1750 kg krompirja, 1365 kg fižola, 400 kg koruzne moke in več drugih različnih živil.

Redno je bilo podpiranih 767 internirancev, ki so prejeli v mesecu aprilu 9375 obrokov hrane.

Vsem internirancem k skupni hrani pa je isti mesec razdelila: 1116 kg krompirja, 600 kg fižola, 8882 komadov jajc.

Poleg tega je razdelila še nekaj perila in obleke ter poslala v druga taborišča 392 paketov živil.

V maju je »Samopomoč« podpirala redno 800 oseb, ki od doma niso prejemale pomoči. Tem je razdelila 10.254 obrokov hrani, in sicer: 1706 komadov žemelj, 65 kg marmelade, 254 kg čebule, 1090 kg krompirja in 2643 kg fižola.

Vsi interniranci brez razlike pa so prejeli kot približek k skupni kuhinji 140 kg koruzne moke, 460 kg krompirja, 100 kg fižola in več drugih hranil.

Ta mesec je »Samopomoč« poslala iz Padove v druga taborišča 557 paketov in v taborišče v Renicci 117.500 lir v gotovini.

Meseca junija je podpirala v Padovi 556 revnih internirancev in jim razdelila 5291 obrokov hrane. Kolčina razdeljenih živil je bila približno enako velika kakor prejšnji mesec.

Julija meseca se je razdelilo: 19.361 kg krompirja — torej cela dva vagona, 5636 kg fižola, 1100 kg čebule, večjo množino sadja in drugih živil. Ta mesec je redno podpirala 1470 revnih internirancev, med njimi so bili podpirani vsi, ki so prišli iz Ustike in drugih taborišč na otokih oziroma v južni Italiji.

Vsem internirancem kot približek k skupni hrani pa se je razdelilo: 300 kg fižola, 2550 kg krompirja, 250 kg čebule in nekaj drugih hranil. Tudi v druga taborišča se je poslalo večje število paketov z živili.

Podpore internirancem so se delile brez razlike samo z ozirom na potrebo. Približek k skupni hrani pa so bili deležni itak vsi interniranci.

Poleg hrane je razdelila »Samopomoč« večjo množino obleke in obutve. Posebno pazno je posvetila bolnikom v ambulant, katerim je pošiljala posebna živila in oskrbovala tudi zdravila, ki jih je deloma sama kupila, deloma pa prejela od škofijske dobrodelne pisarne v Ljubljani.

Vsi stroški »Samopomoči« do 8. septembra 1943 so znašali okrog 2 milijona lir! Ogromno večino te vsote je prispevala Sveta stolica, nekaj je bilo poslanega od škofijske dobrodelne pisarne v Ljubljani, nekaj pa so nabrali škofje in posamezni odbori v Padovi, Gorici, Trevisu in v Trstu.

Mnogo se je storilo in žrtvovalo za naše vojne žrtve, posebno pa za internirance in njih družine! Pa še več bi se bilo moglo storiti.

ko ne bi bilo nerazumljivih ovir

ki so se delale od strani onih, ki so povzročili vse to silno gorje po slovenski domovini, od strani elementov v OF. Naj navedemo v ilustracijo le nekaj dejstev!

Dobro so nam znane močne gospodarske institucije in bogati zasebniki, ki so dali ogromne vsote za OF, za lajšanje bede žrtve nesmielnih revolucionarnih podvigov pa niso dali nič — ali skoraj nič!

Ko je lani dosegel ljubljanski škof, da bi smeli ostati doma in bi ne šli v internacijo neudarili otroci, že jih starši puste v oskrbi škofijske dobrodelne pisarne, ki je hotela poslati otroke sorodnikom ali pa jih vzdrževati v zavodih, so razdiralni elementi nabujali starše, da svojih otrok niso hoteli izročiti v varstvo škofijske dobrodelne pisarne! Od 32 otrok, ki bi bili lahko ostali doma in v oskrbi zavodov, sta ostala tam samo dva otroka, vse druge so nabujanski starši vzeli s seboj v internacijo, kjer so hirali in umirali...

Ker je škofijski karitativni tajnik prihajal nekočkrat v vojašnico, da je tam

sprejemal otroke internirancev in sirote brez staršev, ki so se vrnile iz internacije, so skovali laži krogi zlobne laži, da je hotel v vojašnico soditi ljudi in jih izdajati v internacijo!

Celo neki ljubljanski odvetojnik, pristaš OF, se je spozabil tako daleč, da je zgrajal trdil, da je škofijski karitativni tajnik ob priliki, ko je prišel v vojašnico po otroke, grozilo govoril materi: »Vi morate v internacijo...«

Ko se je po dolgih intervencijah prevzvišene in Sv. stolice posrečilo doseči, da so smeli slovenski duhovniki iz Ljubljane v taborišča, kjer bi delili duhovno in gnotno podpore, so razdiralni elementi intrigirali proti tem duhovnikom, ovirali njih delo ter jih denuncirali pri vojaških oblasteh, tako da je bilo končno prepovedano tem duhovnikom prihajati še nadalje v taborišča!

Ko je p. Fortunat organiziral v Padovi »Samopomoč«, so takoj ustanovili konkurenco »Socialno akcijo«, ki je sicer kmalu ustavila svoje delo. Toda prevratni elementi so nato med internirance trosili propagando, da je vse delo, ki ga je vršila »Samopomoč«, storila le »Socialna akcija«...

V Ljubljani je pred več prikami pripovedoval slovenski duhovnik-kurat, ki se je mnogo trudil, da bi lajšal bedno stanje internirancev, sledeče: Nekoč je zopet nesel nekaj paketov v taborišče. Ob strani pa opazi fanta — internirance, ki ga je sovraž-

no gledal. Kurat stopi k njemu in ga prijazno ogovori. Fant pa mu v pogovoru zabrusi v obraz: »Ko bi jaz mogel, vas ubijem...«

Prevratni elementom je sila nerodno

Prevratni elementom je sila nerodno, da je v toliki meri podpiral internirance Vatikani in da se toliko zanje trudi ljubljanski škof. Velik vtič te dobrodelne akcije hočejo javnosti zabrisati z lažjo. Pred kratkim so izdali v Ljubljani letak, kjer zatrjujejo, da je Prevzvišeni večjo vsoto, ki jo je dal Vatikani za internirance, izročil domobranci! Ni potreba paš še posebej poudariti, da je bil vse denar, ki ga je poslal Vatikani, do zadnjega centezima porabljen za internirance in druge žrtve vojnih razmer! S strahotno lažjo hočejo tako blati dobro ime našega nadpastirja in ovirati vse njegovo veliko delo za pomoč vojnim žrtvam!

Škofijsko karitativno tajništvo.

Pismo o novih razmerah v Trstu

Pred dnevi sem brez posebnih motenj in težav prispel v Trst. Zveza z Ljubljano je spet redna. Na vsaj poti sem le pri Verdiju opazil sledove partizanskega »osvobodilnega« boja. Tu so namreč partizani minirali del mosta, ki pa za kake vojaške akcije ni več ovira, saj vojaški promet poteka vendar v redu. Prizadeži so s tem le civilisti. Iz Postojne vozi v Trst redni avtobus, tako da so zveze že kar ugodne.

Postojna in okolica. Prva slika, kakršnih najdemo na stotine na Gorškem. Kakor da bi bil v Beli ali Suhi Krajini, kjer so partizani in Badoglijevi uničili lepa slovenska naselja in pobili toliko ljudi. Tudi temu ljudstvu zločina OF ni priznava. Izrabila je njihovo nepoučenost in jih pod krinko narodnega boja poslala v smrt na ruševine lastnih domov.

Danes Primorska — Goriska in Istra — joče nad ruševinami in stotinami žrtve ter obsoja krivice, ki so izkoristili njihovo razpoloženje, dobro vedo, da jih pošiljajo v blazno morijo, domovino pa osvobajajo še zadnjih domov ter tako ustvarjajo brezdomski proletarijat...

Uspehi tega »osvobodilnega« boja so: porušena naselja in na stotine mrtvih. Tistim, ki so dvomili o verodostojnosti nemškega uradnega poročila o bojih pri Gorici, dvomili o visokih številkah ujetih in pobitih, lahko danes to pojasnimo še podrobneje. Nemško vojno poročilo je bilo resno, tako resno, kakor so bili resni in grozni dogodki, ki so jih komunisti zakrivali v Ročinju, Krminu in drugod na Vipavskem ter v Istri. Pri Ročinju je padlo na primer okrog 600, v Krminu za okrog 200 ljudi.

Komunisti so vedeli, da bo njihov nastop nesreča za Primorsko, a zaradi ciljev vodstva OF je moralo priti to gorje! Saj »žrtve morajo biti«...

V tem razpoloženju sem se pripeljal v mesto, ki odpira naši domovini in srednji Evropi vrata v morje in v svet.

Življenje v Trstu: živahno, skoro živahneje, kakor je bilo pred meseci.

Po ulicah so napisli o novi tržaški upravi, ki jo je pred dnevi ustvil vladni predsednik Wolseger v zastopstvu vrhovnega komisarja Rainerja. Novi tržaški prefekt je doktor Coseani, župan doktor Cesare Pagnini, podžupana pa sta Comici in Cosulich. Ustestitvena slovesnost novega

Le do 1. novembra 1943 bomo sprejemali naročnike na poljudnoznanstveno knjižnico

»SVET«

Ne odlašajte — zadnji dnevi teko — naročite se na »Svete«. Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Teden milodarnosti

Škofijska dobrodelna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7, prireja v tednu od 31. oktobra do vstetega 7. novembra teden milodarnosti. Ta teden naj bi si vsak kaj pritrgal in daroval za lajšanje velike bede, ki jo je povzročila vojna pri nas! Če bi Ljubljancani ta teden darovali v socialne namene vsaj toliko, kar tedensko žrtvujejo za pijačo, kajenje, kino in drugo zabavo, bi se nabrali lepi tisočaki za lajšanje siromaštva!

K premožnim bodo poslale posebne prošnje na dom za darove v denarju in blagu. Nato te družine obiščejo pooblaščenec škofijske dobrodelne pisarne z nabiralno polo.

Vsej javnosti pa bo dana prilika v nedeljo, dne 7. novembra, da vsak prispeva po svojih močeh, kolikor le more, za lajšanje sedanje bede. V vseh ljubljanskih cerkvah se bo to nedeljo pobiralo v cerkvi ali pri cerkvenih vratih za dobrodelne namene škofijske pisarne.

V nedeljo, 31. oktobra, in na praznik vseh svetnikov ter na vernih duš dan bodo na ljubljanskem pokopališču nabirali pooblaščenec nabiralci darove za vojne žrtve, za sirote, begunce, internirance in njih družine ter za pogorelece. Namesto cvetja in vencev darujte v počasnih ranjkih in v pomoč revnim — miloščno!

Vsak Slovenec naj te dni daruje, kar le more, za lajšanje gorja siromašnih!

Škofijsko karitativno tajništvo.

Dijaki!

Naročite se na poljudnoznanstveno zbirko knjig »Svete«, ki vam bo nudila bogat razgled človeške znanosti. Knjige so bogato ilustrirane. Prepričajte se na že izšlih knjigah Denar in Ladje. — Sledile bodo še druge pomembne knjige kakor »Slovenske starosvetnosti«, »Egipt, Avicelja«, »Naslovlje Amerike«, »Čuda rastlinstva« itd. — Izvolite si v vsakem razredu zaupnika ki bo pobiral mesečno naročnino in vam donosil knjige. Za vsa diake, je mesečna naročnina na »Svete« posebej nizka. Da 1. novembra se lahko še naročite na to zbirko po dosežanih nizki cen! ki je 15 lir za diake — Kasneje po tej nizki cen! naročnikov ne bomo mogli več sprejemati.

Ne odlašajte niti dneva, ampak se naročite na »SVET« takoj!

Profesorji!